

enn før. Hvorvidt den generative formering spiller noen rolle for bæringen er et spørsmål som må tas opp til forsøk.

I de siste 30 år er det mange som har vært inne på tanken om å kultivere moltene. Det er da også gjort en del prøver, men såvidt jeg vet er en ikke kommet fram til noe resultat som kan omsettes i praksis.

I alle tilfelle tror jeg at undersøkelsene må drives mest mulig på moltenes naturlige vokstesteder. Etter de foreløpige prøver ser det ut til at planten ikke tåler å bli flyttet inn i vanlig hagejord.

MYRENE VED SVARTNES OG SMELROR I VARDØ HERRED, FINNMARK FYLKE.

Av konsulent Per Hornburg.

Sommeren 1947 foretok Det norske myrselskap ved forfatteren en del myrundersøkelser ved Svartnes—Smelror. Undersøkelsene omfatter et ca. 17 km² stort felt av det foreslåtte område for utvidelsen av Vardø by. Retningslinjene for undersøkelsene er trukket opp i samråd med dr. Løddesøl, som også deltok i en befaring av området i slutten av juli samme år.

Kartmateriell.

Som kartgrunnlag for området — der ligger ca. 70° 22' nord og ca. 31° øst for Greenwich — er nyttet en forstørrelse av N.G.O.'s rektangelkart i målestokk 1 : 25 000. På dette kart er de enkelte myrer innkroket etter at størrelsen er fastsatt ved skritting og delvis målinger.

På grunn av at kartmaterialet er ufullstendig når det gjelder begrensningen av myrene er ikke beliggenheten av disse i forhold til fastmerker på kartet særlig nøyaktig.

Fjellgrunnen.

Ifølge geologisk oversiktskart over Nord-Norge (N.G.U. 1924) tilhører fjellgrunnen i disse strøk de kambro-siluriske sedimentærbergarter. De er lite omdannet og benevnes Porsangerformasjonen. Ifølge K. O. Bjørlykke (N.G.U. nr. 156, s. 204) består Porsangerformasjonen av lyse sandsteiner med innleiringer av mørke, sandige skifre, grønn og rød leirskifer og gråhvit dolomitt med konglomerater.

Klimaet.

Luftens middeltemperatur i Vardø (ca. 2 km øst for

Svartnes — Smelror) er oppgitt til + 0,7° C.*) I tiden mai—september har man følgende månedsmidler:

Middels lufttemperatur i ° C	Mai	Juni	Juli	August	September
	+ 1,7	+ 5,8	+ 8,7	+ 8,8	+ 6,2

Middels årlig nedbørshøyde i Vardø er oppgitt til 655 mm med følgende månedsmidler:

Middels nedbørshøyde i mm:	Mai	Juni	Juli	August	September
	36	39	45	52	60

Til sammenlikning kan anføres følgende meteorologiske data fra Sør-Varanger herred:

Middels lufttemperatur i ° C ved Kirkenes.	Årsmiddel	Månddsmiddel				
	÷ 0,8	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.
		+ 2,6	+ 8,1	+ 11,7	+ 10,7	+ 6,5
Middels nedbørshøyde i mm ved Bjørnsund ca. 1 km nord-øst for Svanvik	384	24	41	55	46	46

I Vardø faller ca. 25 % av årsnedbøren i veksttiden, ved Bjørnsund i Sør-Varanger herred ca. 40 %.

Vardø og området ved Svartnes—Smelror har et fuktig kystklima. Såvidt en kjenner til er det sjelden at vegetasjonen stagnerer på grunn av for lite nedbør i veksttiden.

Lufttemperaturen i vekstmånedene er lav. I månedene juni og juli er området meget utsatt for kald «ishavståke».

Topografi.

Terrenget innen det undersøkte område er svakt bølget til noenlunde jevnt. Nedenfor 60 m koten heller terrenget svakt mot øst. Ovenfor, til ca. 90 m koten, er det temmelig flatt. En del større rullesteinsstrandlinjer gir området et noe terrasseaktig utseende.

Fastmarken.

Fjellgrunnen er som regel dekket av sand og grus. Ofte er grusen storsteinet. En har ikke truffet på ren leire i bunnen av myrene. På opplynte steder er mineraljorda dekket av et 5—8 cm tykt humusdekke som er bevosket med lyngvekster som krekling, tyttebær og blåbær. Dvergbjørk og vierkratt forekommer spredt overalt. Av grasarter forekommer hist og her en del sauesvingel, smyle, fjellapp og seterfrytle.

På bedre «silente» partier forekommer godartede planter som reinblom, sibirkoll, vintergrønn, rukkevier, fjellfrøstjerne, fjellsmelle

*) Statistisk årbok for Norge 1943—45.

og vårmure. Videre fjellarve, engmyre, harerug, svarttopp og mari-kåpe. Av grasarter forekommer fjelltimotei, smyle, rausvingel og saue-svingel. Særlig reinblom, sibirkoll, rukkevier og fjellfrøstjerne tyder på kalkrikt jordsmønn.

Langs vestsiden av veien mellom Skytterelva og Smelror finnes sandjord med enkelte åpne partier av flygesand. Ca. 500 m sør for Smelror like ved veien finnes skjellsand i ganske betydelige mengder. En analyseprøve herfra viste følgende resultat: Kalk (CaO) 19,6 %, svarende til 35,0 % kullsur kalk (CaCO₃). Hektolitervekten var 184 kg og innholdet pr. hl blir følgelig 36,1 kg CaO eller 64,4 kg CaCO₃.

Anslagsvis kan en regne med at ca. 70 % av fastmarken innen det undersøkte område er opplendt og mager og lite egnet til full oppdyrking. Overflatedyrking til beite vil sannsynligvis passe best.

Myrene.

Totalarealet av det undersøkte område er som nevnt foran ca. 17.000 dekar. Innen dette område finnes ca. 2.200 dekar myr. Undersøkelsen er foregått ved at det er gått opp linjer på tvers av myrenes lengderetning og boringer foretatt med ca. 100 m mellomrom.*) Borpunktene er inntegnet på kartet. Omdannelsesgraden av myrmaterialet ble bestemt i forskjellig dybde etter v. Post's skala. Videre er det foretatt en del undersøkelser av plantesamfunnet på de forskjellige myrer (konservator Johannes Lid har kontrollert bestemmelsene av moser, gras og urter).

Et myrområde (nr. II, Grøhaugmyra) hvor det er brenntorv, er kartlagt og boret med 50 m avstand mellom borpunktene. Av de mest karakteristiske myrtyper er det uttatt prøver til kjemisk analyse, som er utført av Statens landbrukskjemiske kontrollasjon i Trondheim.

Klassifiseringen av myrene er foretatt etter Holmsens system.**)

Myrenes beliggenhet er vist på et oversiktskart som her er reproduert i målestokk 1 : 75.000.

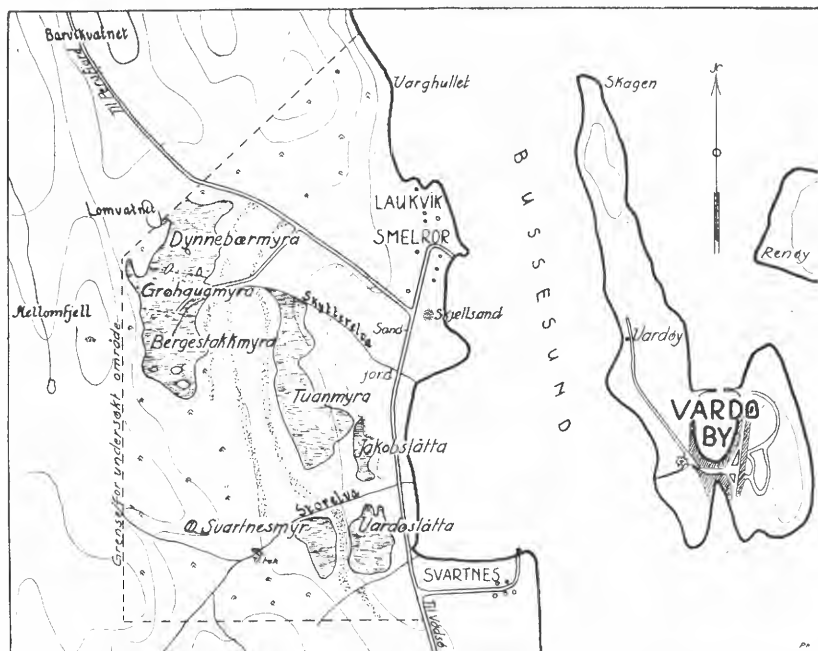
De enkelte myrområder:

I. *Dynnebærmyra.*

Denne myra ligger øverst og nordligst av de undersøkte myrer. Avstanden fra vegkrysset Smelror—Persfjord er ca. 2 km. Myra utgjør en del av et større sammenhengende myrområde som strekker seg nordover mot Barvikvannet. Myra har begrensning i nord mot vegen til Persfjorden. I vest begrenses den av det såkalte Mellomfjell (195 m o. h.). Mot øst begrenses den av berg og en rullesteinsstrandlinje, og i sør av Grøhaugmyra.

*) Jfr. Aasulv Løddesøl: Det norske myrselskaps myrinventeringer. Medd. fra D. N. M. 1941.

***) Jfr. Løddesøl og Lid: Myrtyper og Myrplanter. Grøndahl og Søns Forlag, 1950.

Kartskisse over myrene ved Svartnes—Smelror, Vardø herred.

Myra er flat og på enkelte steder meget våt. Den er vanskelig å tørrlegge på grunn av rullesteinsstrandlinjen. Høyden over havet er ca. 90 m.

Arealet er ca. 425 dekar, hvorav ca. 80 dekar opptas av vann og småtjern. Det sørvestlige parti av myra er nokså vått.

Myrtype og vegetasjon.

Ca. 20 % av myra kan betegnes som ei lynnrik mosemyr. Denne myrtype finnes særlig i nord-vest mot Lomvannet og på kantpartiene mot sørøst. Den lynnrike mosemyra er gjennomgående tørr og en del tuet. Karakteristisk for denne myrtype er hyppig forekomst av molte (*Rubus chamaemorus*)*), krekling (*Empetrum nigrum*) og kvitlyng (*Andromeda polifolia*). På tuene finnes også litt dvergbjørk (*Betula nana*) og krypvier (*Salix repens*). For øvrig finnes mellom tuene en del duskmyrull (*Eriophorum angustifolium*), nordlandsstarr (*Carex aquatilis*) og dystarr (*Carex limosa*). Av moser er det særlig Sphagnumarter tilhørende cuspidatagruppen som er frem-

*) Ved første gangs benevnelse av et plantenavn — under omtale av myrene — anføres det latinske navn i parantes. For moseartene derimot brukes bare de latinske navnene.

tredende, men det forekommer også ganske store partier hvor gråmose (*Rhacomitrium*) tar plassen, særlig på de tørreste steder. Resten av myrområdet veksler mellom græsrik mosemyr og grasmyr av starrtypen, anslagsvis halvparten av hver. Den grasrike mosemyra er gjennomgående noe tørrere enn starrmyra, og har et friskt moselag i overflaten på minst 10 cm. Mosene er vesentlig kvitmoser, bl. a. *Sphagnum Lindbergii*, men brunmoser (*Drepanocladus* sp.) forekommer også i mindre målestokk. Av starrarter er snipestarr (*Carex rariflora*) fremtredende og danner ofte store sammenhengende partier i kvitmoseteppet. Av mer storvoksne starrarter finnes særlig flaskestarr (*Carex rostrata*) og nordlandsstarr. Dessuten finnes duskmyrull, myrhatt (*Comarum palustre*) og litt molter hist og her.

De rene starrmyrpartiene er som oftest meget våte. Vegetasjonen er hovedsakelig flaskestarr og nordlandsstarr med noe duskmyrull.

Omdannelsesgraden.

De våte partier av myra er lite omdannet i den øverste m. På de tørrere partier av den lyngrike mosemyra er torva bedre omdannet. Stort sett må en si at omdannelsesgraden er noe svak og ligger på grensen av hva en kan anbefale til dyrking under de klimatiske forhold på stedet. Det kan nevnes at et tynt telelag ble påtruffet i ca. 1 m dybde enkelte steder hvor kvitmosene og småstarren sto særlig frodig.

Myr dybde og undergrunn.

Myr dybden varierer ikke meget. Gjennomsnittsdybden ligger på ca. 1 m, med variasjoner fra 0,6 m til 1,7 m. Undergrunnen er sand og tildels grus. I kantene ligger myra som oftest på fjell.

II. Grøphaugmyra.

Dette er nærmest en direkte fortsettelse mot sør av Dynnebærmyra. Under den første verdenskrig ble det her gjort forsøk med maskintorvdrift. Herunder ble den østlige del av myra kanalisert, og som følge derav er dette parti i dag forholdsvis tørt. Men kanalen er ikke vedlikeholdt, slik at den delvis ikke virker. Videre er der opparbeidet en enkel transportvei fram til nordenden av myra, og et stykke innover denne.

En del av befolkningen på Smelror tar stikkortv på vestre del av myra, men driften synes å foregå nokså planløst og urasjonelt. Da myrområdet utvilsomt har verdi til brenntorvproduksjon, ble der tatt opp kart i målestokk 1:1000 med tanke på lette fremtidig planlegging av en mer hensiktsmessig og rasjonell avtorving.

Myras areal er 204 dekar.

Myr type og vegetasjon.

Den overveiende del av feltet er lyngrik kvitmosemyr

(moltemyr) med ganske jevn overflate. Vegetasjonen består foruten av kvitmoser vesentlig av molter, krekling og kvitlyng. Partivis dominerer molter i kvitmosen. Det friske mosedekke er ca. 10—15 cm tykt, bortsett fra enkelte partier langs vestkanten hvor det er ganske tynt.

Omdannelsesgraden.

Med få unntak er torva lite omdannet i den øverste $\frac{1}{2}$ m. Fra 1 m sjiktet tiltar omdannelsesgraden og torva får som oftest brenntorvkrakter. Hvor myra har dybder på ca. 2 m er botnlompen til dels ganske vel omdannet.

Myr dybde og undergrunn.

Dybden varierer fra 0,6 til 3,7 m. På de sentrale deler av feltet varierer ikke dybdene så meget, de er vanligst ca. 1,5 m til ca. 2,0 m. Gjennomsnittsdybden på feltet er ca. 1,7 m.

Undergrunnen består av sand og stein.

Regulering av overflødig vann ansees å være temmelig lett. Tørkeplasser finnes langt kantene i øst og vest, likesom det kanaliserte område er såvidt tørt at tørking vanligvis kan foregå her. Torva er ikke særlig godt omdannet som brenntorv betraktet, men brukes H 4—5*) som grense for brukbar brenntorv, blir det gjennomsnittlige brenntorvlag for hele området ca. 0,9 m. De nevnte omdannelsesgrader betegner lett torv, men i Finnmark brukes ofte torv av denne kvalitet. Beregningsmessig skulle dette gi 183.600 m³ råtorv eller omkring 2.700 årsbrensler ved et antatt torvforbruk av 40 m³ tørr torv pr. husstand. Det ble tatt en prøve til kjemisk analyse av brenntorva. Resultatet av analysen er:

Volumvekt	560 g/dm ³
Sammenholdsgrad	1
Aske i vannfri torv	9,7 %
Brennverdi i vannfri torv	5292 kal.
Brennverdi i torv med 25 % vann .. .	3606 kal.

Analysen viser at torva har nokså høyt askeinnhold (middels askeinnhold ca. 5 %), men sammenholdsgraden er god. Brennverdien i torv med 25 % vann må karakteriseres som tilfredsstillende. Stort sett må brenntorva sies å være noenlunde bra. Dette stemmer også med det inntrykk en fikk under markarbeidet. Men brenntorvlagets

*) Fortorvingsgraden (H) bedømmes etter en 10-delt skala, hvor 1 betegner helt uomodannet og 10 fullstendig omdannet torv. Mosetorv av grad H 1—3 ansees som god strøtorv og av H 4 som brukbar strøtorv, men med liten oppsugingsevne. Torv av grad H 5 ligger på overgangen til brenntorv og fra H 6 og oppover stiger torvas verdi som brenntorv, dog avhengig av askeinnhold, sammenholdsgrad m. v. Til dyrking passer en midlere fortorvingsgrad (H 5) best.

tykkelse av noe lite i forhold til dybden av myra, slik at avmålet blir forholdsvis stort.

III. Bergestakkmyra.

Bergestakkmyra er det sørligste parti av myrområdet under Mellomfjell. Også denne myra begrenses i vest av Mellomfjell og i øst av en rullesteinsstrandlinje. I sør støter myra til berg.

Myra er flat og gjennomgående meget våt og vanskelig å tørrlegge med rimelige omkostninger p. gr. a. rullesteinsstrandlinjen. Høyden er ca. 90 m o. h. Arealet er ca. 400 dekar, hvorav ca. 50 dekar opptas av vann og småtjern.

Sørvestpartiet er meget sumpig, likeså omkring vannene.

Myrtype og vegetasjon.

Bortsett fra et mindre parti lyngrik kvitmosemyr på ca. 50 dekar i nordøst, må myra betegnes som ei grasrik kvitmosemyr med en del strenger av grasmyr av starrtypen. Vegetasjonen på den lyngrike kvitmosemyra er foruten kvitmoser vesentlig molter, krekling og kvitlyng. Mellom tuene finnes litt duskmyrull og snipestarr. På tuene vokser som regel lav og gråmose.

Den grasrike mosemyra er karakteristisk ved rikelig forekomst av Sphagnum Lindbergii, men Sphagna tilhørende cuspidatagruppen forekommer også ofte. Av brunmoser finnes en del Drepanocladus intermedius spredt i kvitmoseteppet.

Av grasarter finnes smårørkvein (*Calamagrostis neglecta*) og fjelltimotei (*Phleum alpinum*) på tørrere partier av myra. Likeså harerug (*Polygonum viviparum*), reinfrytle (*Luzula Wahlenbergii*) og saueløk (*Triglochin palustre*). Av starrartene er det særlig snipestarr som dominerer, ofte danner den tette tepper bortetter myra. Videre finnes en del gråstarr (*Carex canescens*) og dyskmyrull. Nordlandsstarr og delvis blankstarr (*Carex saxatilis*) finnes særlig på de rene starrmyrpartier. I myras sørende står myrhatten ganske tett i kvitmosen.

Omdannelsesgraden.

Nordre del av myra er påvirket av grøfter fra det tilstøtende brenntorvfelt (Grøhaugmyra). Dette parti er derfor noenlunde vel omdannet i den øverste m. Et mindre parti i nordvest med bra helling mot øst, er også noenlunde omdannet. Disse partier utgjør omkring 20 % av arealet. Søndre del av myra er svakt til ubetydelig omdannet i den øverste m. Enkelte partier midt på myra har opptil 1 m frisk kvitmoselag, som ansees brukbar til strøtorv. Anslagsvis kan strøtorvmengden settes til 250.000 m³ (råtorv).

Myr dybde og undergrunn.

Dybden varierer fra 0,6 til 2,6 m, dypest er myra mot sørvest. Tele

fantes på flere steder, særlig i den sørvestlige og sørøstlige delen. Telen lå her 0,4 til 1,0 m under overflaten. Ved et enkelt borpunkt (nr. 21) var telen så tykk at en ikke fikk myrboret igjennom. Ellers var telelaget ganske tynt.

Undergrunnen er sand, stein og grus. I kantene mot vest og øst ligger myra til dels direkte på fjell.

IV. Tuanmyra.

Dette myrområde ligger sør-øst for de foran omtalte myrer og strekker seg fra Skytterelva i nord, henimot Storelva i sør. Høyden er ca. 35 m o. h., avstand fra veg ca. 500 m. Myra har bra helling mot øst og vil, hvor det er nødvendig, være lett å tørrlegge. Arealet er omkring 680 dekar. På midtpartiet finnes ca. 105 dekar som nærmest har fastmarkskarakter. Dette er temmelig stortuet og steinfullt, og egner seg foreløpig best til beite.

Myrtype og vegetasjon.

Den nordligste del av myra, ca. 200 dekar, må betegnes som grasmyr av starrtypen med strenger av lyngrik kvitmosemyr, som ofte går over i krattmyr. Starrmyrpartiene er vanligst bevokset med snipestarr, blankstarr og gråstarr. Av grasarter finnes en del smårøyrkvein, og av urter en del myrhatt. På de bedre partier består mosedekket ofte av Sphagnum teres og noe bladmose (*Paludella squarrosa*). For øvrig er Sphagna av cuspidatagruppen de vanligste av kvitmosene. Duskmyrull finnes spredt over hele myra.

De lyngrike kvitmosemyrpartiene er oftest karakteristiske ved hyppig opptreden av molter og krekling. Av moser er kvitmosene de dominerende, men også gråmose finnes. Ofte går myra over i krattmyr med mosemyrbunn, med dvergbjørk og krypvier som dominerende vegetasjon ved siden av mosene. De lyngrike mosemyrpartiene og krattmyrene utgjør anslagsvis 20 % av det her omtalte parti av myrområdet, men resten, altså ca. 80 % er som nevnt starrmyr.

Den sørøstre del av myra utgjør omkring 300 dekar. I vest er den nærmest en grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen med vegetasjon av torvmyrull (*Eriophorum vaginatum*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*) og blankstarr. Det finnes også en del tuer med molter, dvergbjørk og lappvier (*Salix lapponum*). Dette grasmyrparti utgjør omkring 150 dekar. Resten av dette område kan betegnes som ei stortuet og steinet lyngrik kvitmosemyr med mindre partier starrmyr. Vegetasjonen på denne del varierer meget. På tuene dominerer krekling, tyttebær og kvitlyng med sterkt islett av molter. Mellom tuene vokser forskjellige starrarter, myrull og på tørrere steder litt gras. Dvergbjørk, krypvier og lappvier finnes spredt over det meste av disse myrtyper. Av kvitmosene synes Sphagna av cuspidatagruppen å være vanligst. Av bladmosene er det notert *Dicranum* sp.

Videre finnes hist og her mindre partier av myrsnelle (*Equisetum palustre*) og litt reinfrytler.

I sørvest ligger et parti grunn lyngmyr på omkring 75 dekar vesentlig bevokset med krekling og molter.

Omdannelsesgraden for myra som helhet varierer lite i den øverste m. Stort sett ligger den ved H 5.

Myr dybde og undergrunn.

Den nordre del er dypest, med dybder fra 0,4 til 1,5 m. For øvrig er den ganske grunn, gjennomsnittlig ca. 0,4 m. Undergrunnen er vanligst sand og grus. I sørkanten av myra er undergrunnen storsteinet.

V. Øvre Svartnesmyr.

Dette er et myrområde på ca. 250 dekar østenfor vanninntaket på sørsiden av Storelva og 6—700 m vest for Svartnes. Den støter i nord til Storelva og i øst til en strandlinje. I sør og vest begrenses den av fastmark og berg. I nord heller myra svakt mot Storelva. Midt- og sørpartiet er temmelig flatt. Høyden er ca. 40 m o. h. Myra er stort sett noenlunde tørr og lar seg forholdsvis lett drenere.

I sørenden tar befolkningen på Svartnes en del brenntorv som er av noenlunde bra kvalitet.

Myrtype og vegetasjon.

Av myrområdet utgjør grasmyr av starrtypen ca. 30 %, lyngrik gråmosemyr ca. 40 % og lyngrik kvitmosemyr ca. 30 %. Den dominerende vegetasjon på starrmyrpartiene er snipestarr og gråstarr med islett av nordlandsstarr. Disse partier er ellers forholdsvis artsfattige. Den lyngrike kvitmosemyra finnes særlig i nord langs Storelva og er karakteristisk ved hyppig forekomst av molter. Av mosene er kvitmosene dominerende, men bjørnemoser forekommer også ofte. På disse partier vokser en del småstarr og krekling. Dusksmyrull finnes spredt, likeså krypvier. Ellers er myra artsfattig. Den er partivis svakt til sterkt tuet.

På de lyngrike gråmosemyrpartiene vokser ved siden av gråmose mest molter, krekling og kvitlyng. På tuene finnes noe lav. Mellom tuene vokser hist og her litt torvmyrull og småstarr.

Omdannelsesgraden for myra som helhet kan betegnes som lite til noenlunde vel omdannet i den øverste m. Best omdannet er den sørligste delen av myra.

Myr dybde og undergrunn.

Dypest er nordpartiet med dybder på omkring 1,2 m. Midtpartiet er forholdsvis grunt, fra 0,5 til 0,8 m. Ved torvtaket i sørenden av myra er dybden ca. 1,8 m. Undergrunnen er sand og grus med enkelte partier av stein.

VI. Jakobsslåtta.

Jakobsslåtta ligger på nordsiden av Storelva, like ovenfor vegen Svartnes—Smelror. Arealet er ca. 120 dekar og høyden ca. 20 m o. h. Myra har bra helling mot øst og må ansees lett å drenere.

Myrtype og vegetasjon.

Stort sett kan myra karakteriseres som grasmyr av starrtypen. Ofte får den karakter av forsumpet fastmark. Av starrarter vokser der særlig snipestarr, rypestarr og gråstarr. Duskmyrull finnes spredt overalt. Av grasarter forekommer på tørrere partier litt fjellrapp, smyle og smårørkvein. Av urter er notert myrhatt og molter. Krypvier og lappvier forekommer spredt. På tørre kantpartier vokser bjørnemose og en del lyngvekster som krekling, kvitlyng og tranebær. Myrsnelle finnes på våtere partier.

Omdannelsesgraden veksler lite. Materialet må betegnes som noenlunde vel omdannet.

Myr dybde og undergrunn.

Myra er ganske grunn, fra 0,20 til 0,40 m. Undergrunnen er sand, som ofte svært fin.

VII. Vardøslåtta.

Vardøslåtta ligger på sørsiden av Storelva, like ovenfor vegen Svartnes—Smelror. Arealet er ca. 300 dekar og høyden ca. 20 m o. h. Myra er delvis påvirket av grøfting og gjødsling. Det tas en del brenntorv her. Myra har bra helling mot øst og dreneringsforholdene er gode.

Myrtype og vegetasjon.

Myra veksler mellom ren grasmyr, grasrik kvitmosemyr og grasmyr av starrtypen. Ren grasmyr finnes helst hvor det har vært gjødslet. Alle typer er temmelig artsrike.

På de rene grasmyrpartier vokser jevnt med fjelltimotei, smårørkvein, smyle og frytle. Av starrarter er oftest gråstarr fremtredende. Av uter finnes bl. a. engsoleie, engsyre, myrhatt, geiterams og molter. Den grasrike mosemyr er kartkeristisk ved et friskt kvitmoselag på opptil 30 cm, mest Sphagna tilhørende acutifoliagruppen. På våte partier er notert en del levermoser og bjørnemoser, myrsnelle og bukkeblad.

På starrmyrpartiene vokser overveiende nordlandsstarr, gråstarr og rypestarr (*Carex Lachenalii*). Videre forekommer slirestarr (*Carex vaginata*), dessuten duskmyrull og myrhatt. Vegetasjonen må stort sett sies å være godartet.

Omdannelsesgraden i øverste m veksler lite. Materialet må betegnes som noenlunde vel omdannet. Best er de partier som er påvirket av kultur.

Myr dybde og undergrunn.

Dybden varierer fra 0,50 til 1,50 m, på midten er myra omkring 0,70 m. Undergrunnen er sand og grus, men i vest- og sørkanten er det ofte stein i undergrunnen.

Dyrkingsmuligheter.

Det er mange forhold som influerer på dyrkingsverdet av de omtalte myrer. Det forutsettes at det her bare blir tale om engdyrking.

Tabell 1.

Myr	Myrtype, dekar						Dekar i alt	Merknader
	Grasmyrer			Mosemyrer		Lyng- myrer		
	Rene gras- myrer	Starr- myrer	Myr- ull- bjønn- skjegg myrer	Gras- rike mose- myrer	Lyng- rike mose- myrer			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nr. I Dynne- bærmyra . . .		140		140	65		345	80 dekar sump og tjern fra- trukket
Nr. II Grøhaug- myra					200		200	
Nr. III Berge- stakkmyra . . .				300	50		350	50 dekar sump og tjern fra- trukket
Nr. IV Tuan- myra		160	150		190	75	575	
Nr. V Ø. Svart- nesmyr		75			175		250	
Nr. VI Jakobs- slåtta		120					120	
Nr. VII Vardø- slåtta	100	100		100			300	
Sum	100	595	150	540	680	75	2.140	

For Dynnebærmyra og Bergestakkmyra er spørsmålet om de kan dreneres med noenlunde rimelige omkostninger det viktigste. Som omtalt tidligere er myrene stort sett flate og til dels meget våte. Dette skyldes strandlinjen i øst som stenger for avløp. De øvrige myrer (Tuanmyra, Øvre Svartnesmyra, Jakobsslåtta og Vardøslåtta) må ansees for å være forholdsvis gunstige å drenere.

Av de omtalte myrtyper ansees de rene grasmyrer for å være best til dyrking. Deretter kommer grasmyr av starrtypen og dernest de enkelte grasrike mosemyrer. De lyngrike mosemyrene og lyngmyrene er som oftest dårlige dyrkingsmyrer, særlig er typen lyngrik gråmosemyr dårlig.

Bortsett fra Grøhaugmyra må vegetasjonen på myrene stort sett sies å være godartet. Øvre Svartnesmyr skiller seg noe ut ved at den er forholdsvis artsfattig.

I tabell 1 er det angitt hvordan de forskjellige myrtyper omtrentlig fordeler seg på det undersøkte myraeral.

For å få noen holdepunkter til støtte for den praktiske vurdering av myrenes brukbarhet som dyrkingsjord, ble det som innledningsvis nevnt tatt ut noen få jordprøver til kjemisk analyse. Resultatet av analysene er meddelt i tabell 2.

Tabell 2.

Merke	Litervekt vannfri g	pH	I vannfri jord			I opprinnelig jord			Pr. dekar til 20 cm dyp	
			Aske %	N %	CaO %	Cu mg/kg	Mn mg/kg	B mg/kg	N kg	CaO kg
1. Dynnebærmyra . . .	102	5,30	15,8	2,51	0,43	0,1	0,1	0,15	511	88
2. Tuanmyra	100	4,49	15,7	1,97	0,41	0,2	0,3	0,15	394	83
3. Tuanmyra	111	5,42	28,8	1,69	0,44	0,3	0,2	0,35	376	98
4. Vardøslåtta . . .	120	4,60	19,6	2,60	0,22	0,5	1,5	0,20	624	52

Prøvenes litervekt tilsvarer noenlunde vel formoldta torv ifølge de normer vi vanlig karakteriserer volumvekta etter, men prøve nr. 1 og nr. 2 ligger på grensa til svakt formoldta.

pH-verdiene som er et uttrykk for surhetsgraden i jorda, tilsvarer middels surhet for prøve nr. 1 og 3, mens prøve nr. 2 og 4 er sterkt sure.

Askeinnholdet er høyt i alle 4 prøver. Det skulle derfor ikke være nødvendig å tilføre mineraljord til de myrpartier prøvene represen-

terer. Ligger imidlertid forholdene slik til at en svært billig kan kjøre på noe mineraljord, vil det sjølsagt være en fordel, bl. a. fordi myra derved varmes lettere opp om våren og står seg bedre mot frost om høsten. Videre vil innblanding av mineraljord øke bæreevnen for beitedyr og redskaper.

Innholdet av kvelstoff (N) er lavt i prøve nr. 2 og nr. 3, mens det er litt bedre i prøve nr. 1 og nr. 4. Det er imidlertid heller ikke tilfredsstillende i sistnevnte prøver. Det bør derfor gjødsles godt med kvelstoff, i hvert fall i første omgang.

Innholdet av kalk (CaO) er lavt i alle 4 prøver. Myrene bør derfor kalkes ved eventuell dyrking. Ifølge analysene av jordprøvene skulle ca. 350 kg CaO pr. dekar være høvelige mengder. Dette tilsvarende rundt regnet 650 kg kullsur kalk (CaCO₃). Ifølge de foran refererte analysetall av en prøve av skjellsanden ved Smelror, skulle 1 m³ av denne sanden inneholde 644 kg (CaCO₃), altså tilstrekkelig til kalking av 1 dekar. Selv om en ikke kan bygge noe sikkert på en enkelt analyseprøve for skjellsandens vedkommende, vil en anbefale at myra tilføres 1 m³ skjellsand pr. dekar i tilfelle sand fra nevnte forekomst nyttes. Som mineraljordinnblanding i myrene vil nevnte skjellsand være for kalkrik idet dette forutsetter bruk av store mengder.

Innholdet av mikronæringsstoffene kopper (Cu), mangan (Mn) og bor (B) er også undersøkt. Stort sett er innholdet av disse stoffer lite. For sikkerhets skyld anbefales det derfor å tilføre nevnte mikronæringsstoffer ved dyrking av myrene her.

Totalinntrykket av undersøkelsen kan kort sammenfattes således:

- I. Dynnebærmyra kan for store delers vedkommende anbefales til dyrking dersom den kan dreneres med noenlunde rimelige omkostninger.
  - II. Grøhaugmyra kan ansees som en brukbar brenntorvmyr.
  - III. Bergestakkmyra må stort sett ansees som ubrukbar til dyrking, men kantpartiene vil kunne kultiveres til beite. For øvrig finnes det som nevnt betydelige mengder strøtorv her.
  - IV. Tuanmyra kan for større partiers vedkommende karakteriseres som noenlunde brukbar dyrkingsmyr, men må betegnes som tungt dyrkbar.
  - V. Øvre Svartnesmyr er simplere en foregående myr, men må også kunne betegnes som noenlunde brukbar dyrkingsmyr.
  - VI. Jakobsslåtta kan en regne med vil gi bra engmark med relativt små omkostninger.
  - VII. Vardøslåtta kan en også regne med vil gi bra engmark med relativt små omkostninger.
-